

Co-funded by the
European Union

Rola UE na konferencji stron COP

Dr Anna Wójtowicz

Katedra Unii Europejskiej im. J. Monneta, Kolegium Ekonomiczno-Społeczne, SGH w Warszawie

Konferencje stron COP ang. **Conference of the Parties**

Szczyty klimatyczne COP (ang. Conference of the Parties)

- **COP = Conference of the Parties**
Czyli „Konferencja Stron” *Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu* (UNFCCC), podpisanej w 1992 r.
- Stronami są państwa, które ratyfikowały konwencję
- coroczne międzynarodowe konferencje ONZ dotyczące zmian klimatu. Ich głównym celem jest **negocjowanie globalnych działań**, które mają ograniczyć ocieplenie klimatu i pomóc krajom przystosować się do jego skutków.

Co jest ustalane podczas konferencji COP?

1. Wyznaczane są ważne cele klimatyczne

- Protokół z Kioto (COP3, 1997)
- Porozumienie paryskie (COP21, 2015)

2. Negocjowana jest redukcja emisji gazów cieplarnianych Państwa ustalają, ile i w jaki sposób będą ograniczać emisje CO₂, metanu i innych gazów.

3. Omawiany jest poziom finansowania działań klimatycznych Kraje bogate deklarują środki dla krajów rozwijających się na: transformację energetyczną, adaptację do zmian klimatu, reakcję na szkody i straty (loss and damage).

4. Toczą się dyskusje o globalnej transformacji energetycznej (rozwoju OZE, odchodzenia od paliw kopalnych, poprawy efektywności energetycznej)

Kto ma głos na konferencjach COP?

- **Państwa-strony UNFCCC**

- Obecnie jest ich **198** (w tym wszystkie państwa ONZ oraz Unia Europejska jako podmiot międzynarodowy).
- Reprezentują je delegacje rządowe, zwykle na poziomie ministerstw środowiska, klimatu, spraw zagranicznych.

- **Unia Europejska**

- UE ma osobną, wspólną delegację i formalny głos jako **jedna Strona**, mimo że jej członkowie są też Stronami indywidualnie.
 - Głos UE zwykle koordynowany jest w ramach Rady UE, tak aby był jednolity.
-
- W sumie formalnie w głosowaniu uczestniczą **199 głosów**, choć zwykle decyzje COP przyjmowane są **konsensusem**, więc formalne głosowanie rzadko się zdarza.

Pierwsza konferencja COP

odbyła się w 1995 roku w Berlinie i od tego czasu organizowana jest co roku.

Ustalono, że kraje rozwinięte muszą podjąć konkretne ilościowe zobowiązania redukcji emisji gazów cieplarnianych

Kraje rozwijające się nie będą przyjmować takich zobowiązań na tym etapie

Podstawy do COP3 – porozumienia z Kioto (1997)

Rola UE w Konferencjach COP

- Choć UE ma 27 państw, na COP:
- przemawia jednym głosem,
- przedstawia wspólne stanowiska,
- składa **jedną wspólną deklarację redukcji emisji** (NDC w ramach Porozumienia paryskiego).

UE jest liderem ambitnych celów redukcji emisji

- wyznacza ostrzejsze cele niż wiele innych regionów,
- wprowadza własne systemy (np. EU ETS),
- naciska, aby globalne cele były bardziej ambitne.
- Przykłady:
 - COP21 (2015): UE odegrała kluczową rolę w wynegocjowaniu **Porozumienia paryskiego**.
 - COP26 (2021): UE była jedną z głównych sił naciskających na zapis o **odchodzeniu od węgla**.

UE jest największym płatnikiem finansowania klimatycznego

- **największą część globalnego finansowania klimatycznego** dla krajów rozwijających się,
- największy wkład w fundusze ONZ, m.in.:
 - Green Climate Fund,
 - Adaptation Fund,
 - Loss and Damage Fund.
- To wzmacnia jej pozycję negocjacyjną.

UE wprowadza regulacje, które wyznaczają kierunek dla świata

- **ETS (handel emisjami)**
- Inspiracja dla systemów w Chinach, Korei, Kalifornii.
- • **CBAM (podatek węglowy na granicach)**
- Zmusza inne kraje do redukcji emisji w sektorach eksportowych.
- • **Fit for 55, Zielony Ład**
- Tworzą pionierskie regulacje klimatyczne.

Rola USA w Konferencjach COP

- • Lata 1990–1997 – sceptyczne, ale zaangażowane
- • COP3 (Kioto 1997) – USA podpisują protokół, ale go NIE ratyfikują
- • COP15 (Kopenhaga, 2009) – USA współtworzą „Accord”
- • COP21 (Paryż, 2015) – USA kluczowe dla powstania Porozumienia paryskiego
- • 2017–2020 – USA wychodzą z Porozumienia paryskiego (era Trumpa)
- • 2021–2024 – powrót USA jako lidera (administracja Joe Bidena)

- .

Kto był obecny na COP30

Konwencja UNFCCC ma **198 Stron (parties)** —
czyli państw lub jednostek członkowskich.

1

Na COP30 zarejestrowano **56 118**
uczestników fizycznie obecnych.

2

Wśród nich było **23 509 delegatów**
reprezentujących Strony (party delegates).

COP30

Konferencja Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)

W dniach 10–22 listopada 2025 r. odbył się w brazylijskim Belem

COP30- Co udało się osiągnąć?

Wkłady klimatyczne NDC

- Przed COP30 wszystkie kraje miały przedstawić swoje krajowe wkłady klimatyczne (NDC) – plany pokazujące, jak ograniczą emisje i pomogą utrzymać globalne ocieplenie poniżej 2 °C, dążąc do 1,5 °C.

Wkłady klimatyczne – co się udało?

- UE zobowiązała się do redukcji emisji o 66–72% do 2035 r. w porównaniu z 1990 r., dążąc do neutralności klimatycznej do 2050 r.
- Kilka innych krajów – w tym Brazylia, Japonia, Norwegia, Singapur, RPA, Szwajcaria, ZEA i Wielka Brytania – przedstawiło silniejsze plany klimatyczne przed rozpoczęciem COP30.
- Łącznie ponad 122 państwa zgłosiły swoje NDC do UNFCCC, obejmując prawie 80% globalnych emisji.

Efekt wdrożenia planów klimatycznych

- Jeśli te plany zostaną wdrożone, emisje globalne w 2035 r. będą ok. 12% poniżej poziomu z 2019 r.
- Dla porównania, bez Porozumienia Paryskiego emisje mogłyby wzrosnąć nawet o 20–48% w tym samym okresie.

Ochrona lasów tropikalnych

- W szczególności udało się uruchomić fundusz na rzecz trwałej ochrony lasów tropikalnych (Tropical Forests Forever Facility - TFFF) i pozyskać ponad 6 mld dol. wpłat.
- W tekście końcowym potwierdzono również kluczową rolę lasów w pochłanianiu CO₂, lecz nie udało się zawrzeć zobowiązania do powstrzymywania procesu wycinania lasów deszczowych.

Potrojenie
finansowania
działań na rzecz
adaptacji do
zmian klimatu
państw
rozwijających się

- by do 2035 r. osiągnąć około 120 mld USD rocznie na ochronę przed skutkami zmian klimatycznych

Czego nie udało się osiągnąć na
COP30?

Brak roadmapy wygaszania paliw kopalnych

- **Brak roadmapy wygaszania paliw kopalnych** — mimo że ponad 80 państw popierało włączenie do dokumentu jasnego planu odchodzenia od węgla, ropy i gazu, ostatecznie finalny tekst porozumienia nie zawierał ani „faz-out fossil fuels”, ani konkretnego harmonogramu

Brak realnego porozumienia w sprawie zapobiegania deforestacji

- choć ochrona lasów była tematem rozmów, nie wypracowano obowiązkowego globalnego planu na zatrzymanie wycinki i degradacji lasów.

Ograniczona ambicja w redukcji emisji — cele często nie są prawnie wiążące

- wiele ustaleń ma charakter dobrowolny, co sprawia, że ich realizacja zależy od woli poszczególnych państw;
- krytycy wskazują, że to za mało, by zatrzymać globalne ocieplenie na poziomie wymaganym przez naukę.

Presja lobbystów paliw kopalnych i niestabilność globalnego porządku klimatycznego

- wiele organizacji i mediów zwraca uwagę, że sektor paliw kopalnych był mocno obecny na COP30, co mogło blokować ambitniejsze decyzje.

W Belem po raz pierwszy w historii UNFCCC nie pojawiła formalna delegacja USA.

jedyni amerykańscy uczestnicy to reprezentanci władz stanowych, np. gubernator Gavin Newsom z Kalifornii, i delegacja Senatu.

Był to efekt anty klimatycznego zwrotu prezydentury Donalda Trumpa, który wypowiedział w styczniu br. porozumienie paryskie, uznając politykę klimatyczną za prochińską i niesprawiedliwą

Rola Chin w COP30

- Chińskie ambicje klimatyczne były przed COP30 dobrze widoczne — w tym roku kraj przedstawił nowy plan klimatyczny na 2035 rok (NDC), gdzie jako pierwszy raz zobowiązał się do **absolutnej redukcji wszystkich gazów cieplarnianych w całej gospodarce**.
- W drugiej połowie 2025 r. Chiny rozbudowały swój system handlu emisjami (ETS), obejmując kolejne sektory m.in. stal, cement i aluminium

Czy Polska była już gospodarzem COP?

- w 2008 roku (COP14 w Poznaniu),
- w 2013 roku (COP19 w Warszawie)
- w 2018 roku (COP24 w Katowicach).

Gdzie odbędzie się COP31?

- w tureckiej Antalyi
- Celem tego państwa będzie jednak przede wszystkim budowanie własnego pozytywnego wizerunku, a także uzyskanie silniejszego wpływu na arenie międzynarodowej.
- Turcja chce odgrywać rolę łącznika między Globalną Północą a Południem, m.in. w sporze o finanse klimatyczne.

Dziękuję za uwagę!